

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/85/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114212407
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114212407.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcov: 1. O. S., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v G. č. XX a 2.) V. H., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v G. č. XX, právne zastúpených JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku na ul. Sov. hrdinov č. 163/66 proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave na Mlynských nivách č. 1, právne zastúpenému advokátskou kanceláriou ČERNEJOVÁ&HRBEK, s.r.o., so sídlom v Bratislave na ul. Kýčerského č. 7, o zdržanie sa výkonu záložného práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 19.12.2014 č.k. 20C/182/2014 - 58, takto jednohlasne

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti uzavretej medzi žalobkyňou v 2. rade a žalovaným, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX katastrálneho územia G.. Žalobcom priznal náhradu trov konania vo výške 100%.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca v 1. rade uzatvoril so žalovaným dňa 10.06.2010 zmluvu o poskytnutí úveru v celkovej výške 8.474 Eur. V ten istý deň žalobkyňa v 2. rade a žalovaný uzatvorili zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, ktorou záložný veriteľ si zabezpečil uspokojenie pohľadávky zo zmluvy uzatvorenej so žalobcom v 1. rade. Z obsahu zmluvy o úvere je zrejmé, že ide o typizovanú spotrebiteľskú zmluvu. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Samotná zmluva je spísaná na formulári a žalobcovia ju nemohli ovplyvniť, nakoľko bola pripravená už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Z tohto dôvodu je v prvom rade na daný právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom potrebné aplikovať spotrebiteľské právne normy, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Záložné právo ako akcesorické právo slúži na zabezpečenie pohľadávky veriteľa tým, že ak dlžník nesplní svoj záväzok v čas a riadne, záložný veriteľ je oprávnený uspokojiť svoju pohľadávku vrátane jej príslušenstva z predmetu záložného práva, t.j. zo zálohu.

Zmluva o zriadení záložného práva, na základe ktorej sa vykonáva dobrovoľná dražba, má akcesorickú povahu a preto v konaní o zdržanie sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou sa musí ako predbežná otázka riešiť aj platnosť zmluvy o úvere. Podľa ustanovenia § 135 ods. 2 O.s.p. iné otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu môže súd posúdiť sám. V danom prípade sa súd stotožnil s vyjadrením žalobcov, že zmluva o úvere je neurčitá. Táto je rozdelená do troch častí a to časť A úver vo výške 2.461,60 eur, časť B úver vo výške 224 Eur a časť C úver vo výške 2.248,23 Eur, vo výške 2.303,06 Eur a vo výške 1.237,11 Eur, pričom z tejto zmluvy nie je zrejme akou výškou sa úročia úvery uvedené v časti B a C. Údaje o úrokovej sadzbe, počte splátok, výške splátky a termíne konečnej splatnosti sú uvedené iba pri úvere uvedenom v časti A. Tieto údaje ale nie sú uvedené v časti B a ani v časti C. Je

preto neurčité akou výškou úrokovej sadzby sa úročia jednotlivé úvery uvedené v týchto častiach. Ak by sa údaje uvedené v časti A mali vzťahovať aj na časť B a C, tak tieto údaje mali byť buď uvedené v každej časti, prípadne súhrnne pre všetky časti, keďže to z tejto zmluvy nevyplýva. Neurčitosť vyplýva aj z toho, že RPMN na rozdiel od všetkých ostatných údajov je uvedená za všetkými tromi časťami. Pokiaľ ide o záložné právo taktiež nie je zrejmé, či záložné právo sa vzťahuje iba na časť A, keďže iba v tejto časti je uvedené zabezpečenie úveru formou záložného práva alebo sa vzťahuje aj na časť B a časť C a to napriek tomu, že v zmluve je uvedená celková suma 8.474 Eur. Zmluva o poskytnutí úveru je neplatná pre jej neurčitosť a keďže zmluva o zriadení záložného práva je akcesorickej povahy, je neplatná aj zmluva o záložnom práve a na základe takejto zmluvy nie je možné vykonať záložné právo.

Ďalší dôvod na vyhovieň žaloby sa videl aj v tom, že strata obydlia je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydlia. Nehnuteľnosť je určená na bývanie žalobcov, ktorí tam žijú spoločne so svojimi tromi neploletými deťmi a nemajú inú možnosť ako si zabezpečiť obydlie. Žalobcovia po tom, čo sa zamestnali začali postupne úver splácať a teda z ich konania nepochybne vyplýva vôľa svoj dlh splniť. Rovnako je potrebné prihliadať aj na princíp proporcionality a to, že nehnuteľnosť v čase uzatvorenia zmluvy mala hodnotu 19.500 Eur a teda predstavovala skoro dvojnásobok hodnoty pohľadávky žalovaného. Nie je preto nevyhnutné, aby bolo záložné právo vykonané cestou dobrovoľnej dražby. Žalovaný má aj iné spôsoby ako sa domáhať zaplatenia dlhu, ktorý nemusí byť spojený so stratou obydlia žalobcov a ich maloletých detí.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobcov bola zamietnutá. Alternatívne požadoval rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že rozsudok je nezrozumiteľný, zmätočný, vnútorne si protirečiaci a z dôvodu nedostatočného a nejasne formulovaného odôvodnenia je nepreskúmateľný. Z rozsudku nie je možné identifikovať spôsob, akým prvostupňový súd dospel k záveru o neplatnosti záložnej zmluvy, čo bolo hlavným dôvodom uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. V odôvodnení rozsudku nie je uvedený ani len jediný konkrétny a právnym poriadkom predpokladaný dôvod, pre ktorý by mala byť záložná zmluva absolútne neplatná právnym úkonom. Jediným strohým náznakom úvah konajúceho súdu k tejto základnej prejudiciálnej otázke sporu má byť údajná akcesorická povaha záložnej zmluvy. Táto úvaha o akcesorickej povahe záložnej zmluvy vôbec rozvinutá nie je. Záložné právo dojednané v záložnej zmluve by z dôvodu akcesorickej povahy tohto zabezpečovacieho inštitútu neexistovalo jedine vtedy, ak by neexistovali ani žiadne zabezpečené pohľadávky vzniknuté na základe alebo v súvislosti s úverovou zmluvou. Aj za predpokladu neplatnosti celej úverovej zmluvy žalovanému vzniklo právo na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov právnym titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Z rozhodnutia sa nedá zistiť ani to, prečo za absolútne neplatnú bola vyhodnotená celá úverová zmluva a to aj jej časť A. Vo vzťahu k tejto časti sa žiaden nedostatok alebo výhrada v odôvodnení rozhodnutia neuvádza. Úverová zmluva určite netrpí vadou neurčitosti. Skutočnosť, že úver je rozdelený na tri časti, je výsledkom prejavu vôle žalobcu v 1. rade a žalovaného, pretože samotný žalobca v 1. rade určil použitie určitej časti prostriedkov úveru na úhradu svojich skorších záväzkov. Tie sú za účelom lepšej prehľadnosti uvedené v podskupine poskytnutého úveru označenej ako časť C úveru, čo nepochybne prispieva k lepšej prehľadnosti spôsobu použitia poskytnutých prostriedkov. Požiadavka na uvedenie úrokovej sadzby buď pri každej z častí úveru jednotlivu alebo pri všetkých častiach úveru súhrnne vyznieva arbitrárne, pre zmluvnú slobodu účastníkov úverovej zmluvy je neopodstatnene obmedzujúca a nemá oporu v žiadnom ustanovení platných právnych predpisov. Súhlasit' nemožno ani s názorom, že neurčitosť úverovej zmluvy spôsobuje údaj o RPMN nachádzajúci sa za všetkými tromi časťami úveru. Žalovaný si uvedením údaju o RPMN do textu úverovej zmluvy splnil zákonnú povinnosť. Zo žiadneho právneho predpisu povinnosť uviesť údaj o RPMN na určitom konkrétnom mieste v texte zmluvy nevyplýva. Skutočnosť, že úver bol rozdelený na viacej častí je v tomto ohľade irelevantná a určite neoslabuje mieru určitosti zmluvných dojednaní. Vo veci sa taktiež nesprávane skutkovo a právne posúdila aktívna vecná legitímácia žalobcu v 1. rade. Možnosť výkonu záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby bola dohodnutá medzi žalobkyňou v 2. rade a žalovaným v záložnej zmluve. Žalobca v 1. rade účastníkom záložnej zmluvy nie je. Pri posudzovaní otázky aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu v 1. rade sa vychádzalo z veľmi neurčitej a právne nepodloženej hypotézy, podľa ktorej je aktívna vecná legitímácia žalobcu v 1. rade daná z dôvodu, že výkon záložného práva by postihoval oboch žalobcov. Pri dôslednej aplikácii teórie súdu pre determinovanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v 1. rade v konaní by sa dospelo k absurdným a zjavne neudržateľným záverom. Založenú nehnuteľnosť spolu so žalobcami užívajú aj tri neploleté deti, pričom v ich prípade rovnako platí, že úspešná realizácia záložného práva na

nehnutelnosť by sa mohla tohto ich užívania dotknúť rovnako ako žalobcu v 1. rade. V prípade maloletých detí však prvostupňový súd ich aktívnu vecnú legitimitáciu neskúmal a ani sa s ňou nezaoberal, urobil tak len pri žalobcovi v 1. rade.

Odvolačný súd v zmysle zásad ustanovenia § 212 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie je opodstatnené.

V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu odôvodnenia rozhodnutia, základný dôvod neumožňujúci zrealizovať záložné právo dobrovoľnou dražbou na základe zmluvy o zriadení záložného práva spočíval v neplatnosti zmluvy o úvere, ktorá bola spôsobená jej neurčitosťou. S týmto záverom sa stotožniť nedá. Zmluvou o úvere bol žalobcovi v 1. rade poskytnutý len jeden úver v celkovej výške 8.474 Eur, čo zo zmluvy bez akýchkoľvek pochybností vyplýva. Rozdelenie tohto úveru na ďalšie časti označené písmenami A, B a C len upresňovalo účel poskytnutia úveru. Kým čiastka 2.461,60 Eur uvedená v časti A ako bezúčelová bola prevedená na osobný účet žalobcu v 1. rade suma 224 Eur uvedená v časti B sa previedla na účet spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., na úhradu výdavkov - nákladov tejto spoločnosti súvisiacich s poskytnutím úveru. Ďalšia časť úveru uvedená v časti C v úhrnej sume 5.788,40 Eur bola použitá na úhradu skorších záväzkov žalobcu v 1. rade vyplývajúcich mu s ním uzatvorených právnych úkonov.

Rovnako nie je správny argument poukazujúci na neurčitosť zmluvy o úvere len preto, lebo údaje o úrokovej sadzbe, počte splátok, výške splátky a termíne konečnej splatnosti sú uvedené iba pri úvere v časti A a nie aj pri úveroch uvedených v časti B a C. Ako už bolo skôr konštatované žalobcovi v 1. rade bol poskytnutý len jeden úver v dôsledku čoho stačilo tieto údaje uviesť len pod časťou A, nakoľko išlo o údaje vzťahujúce sa na poskytnutý úver ako celok. Taktiež ani uvedenie RPMN až za časťami A, B a C nespôsobuje neurčitosť tohto úkonu.

Keďže dôvody neplatnosti zmluvy o poskytnutí úveru a na ňu naväzujúcej zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti uvádzané v odôvodnení rozsudku nie sú dané a iný dôvod neplatnosti týchto úkonov z rozhodnutia nevyplýva, je rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Čo sa týka ďalšieho dôvodu vedúceho k tomu, že žalobe žalobcov bolo vyhovené a to, že žalovaný má aj iné spôsoby ako sa domáhať zaplata dluhu, ktorý nemusí byť spojený so stratou obydla žalobcov a ich maloletých detí je potrebné dodať, že takýto dôvod by mohol obstať len za predpokladu platne uzatvorenej zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o uplatnenom nároku teda musí mať jasno v tom, či zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti je platným právnym úkonom, alebo nie. Ak zistí, že táto zmluva má náležitosti platného právneho úkonu, musí svoje dokazovanie zamerať na podrobné zistenie okolností odôvodňujúcich uloženie povinností zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. V tomto smere bude potrebné skúmať prečo žalobca v 1. rade si prestal plniť povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere, odkedy a dokedy trval stav neumožňujúci tomuto účastníkovi splácať úver, akým spôsobom, odkedy a v akej výške začal splácať dlh po odpadnutí prekážky brániacej mu v jeho splácaní a aká je celková výška dluhu doposiaľ neuhradeného. Z odôvodnenia rozhodnutia tieto právne významné skutočnosti vôbec nevyplývajú.

Obsahové náležitosti rozsudku určuje ust. § 157 O.s.p. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

V tejto súvislosti právne významné ust. § 157 ods. 2 O.s.p. podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Štruktúra odvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p., dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný

pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinností svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa účastníkovi odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy, nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p. napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Prvostupňový súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.) v novom rozhodnutí rozhodne o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.)

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.